

Mands Personlighed, der eiede Eiendommen, om Laanet kunde være sikkert eller ei. Men jeg tillader mig dog at spørge, hvorfor det i højere Grad kommer an paa Cierens Person her end ved andre Eiendomme, der kræve en ganske anden Udvikling af Personligheden, for at Eiendommen kan holdes i Pris. Jeg tror, at en Eiendom, der er drevet til en høj Grad af Kultur, som derfor kan værdes høit og faae et høit Laan, meget snarere kan synke derved, at den kommer i Hænderne paa en Mand, der ikke forstaaer at vedligeholde og udvikle de gunstige Forhold, som ere bragte tilstede, end et lille Hus, hvor naturligvis Jorden kan bortfalde og blive mindre vel drevet og Bygningerne til en vis Grad kunne blive forsømte, men aldrig tror jeg dog i den Grad, at man skulde kunne sige, at de smaa Eiendomme i fortrinlig Grad vare dem, der krævede en Personlighed for at bevare deres Værdi. Jeg vil nu sige, at jeg er enig med det ærede Medlem i, at der kræves Tilsyn og strengt Tilsyn, navnlig for de Eiendomme, hvor Værdien ikke beror paa Jorden, men paa Bygningerne. Ja, det er ganske vist, der maa ikke alene en meget forsigtig Vurdering til — den haaber jeg man skal være saa lykkelig at faae bragt tilveie ved hensigtsmæssige Regler — men der skal ogsaa et stadigt Tilsyn til, og dette Tilsyn mener det ærede Medlem, vil ikke alene være overordentlig besværligt, men tillige overordentlig befoieligt. Jeg tror nu ikke, at det vil være saa overordentligt besværligt, som det ærede Medlem synes at antage. Hvor det virkelig har Betydning for en Egn at faae saadanne Laan, tror jeg ikke, det vil mangle paa Kræfter til at føre et Tilsyn — der ikke i og for sig er saa overordentlig besværligt — med, om Bygningerne holdes nogenlunde vedlige eller forsømmede; det Tilsyn tror jeg, man i Reglen vil kunne gjøre Regning paa at faae øvet uden noget Bederlag. Ligesom et æret Medlem (Kofensbørn), der havde Ordet før den sidste ærede Tale, stoler ogsaa jeg paa, at gode Kræfter ville slutte sig sammen for at gjøre denne Lov saa frugtbringende som muligt. Overfor et saa smukt og nyttigt Formaal, som det, denne Lov tilsigter, vil det dog være ganske besynderligt, om der ikke omkring i Landet var Mænd, der ville søge at gjøre denne Lov saa helbringende for Husmandstanden, som Hensigten med den har været. Jeg tror altsaa paa ingen Maade, at Tilsynet vil medføre saa overordentlige Vanskeligheder, som den ærede Ordfører for Mindretallet synes at forudsætte. At det skulde paabyrde Kassen saa store Udgifter, at Laanene paa Grund deraf blev meget dyre, kan jeg heller ikke tro. Skulde Laanene strande derpaa, vil det jo overmaade snart vise sig, og hvis Laanene blive saa dyre, at det ikke kan betale sig at tage imod dem, vil Sagen derved have sin Begrændsning i og for sig. Men jeg tror ingenlunde, at det vil blive Tilfældet. — Pan-

terne, mente det ærede Medlem — og der havde det ærede Medlem en Allieret i Bestyrelsen for den jydsk Kreditforening — ere ikke i nogen særlig Grad flikkede til at afgive Grundlag som Sikkerhed for Pengene. Deri tror jeg, at det ærede Medlem saavel som jydsk Kreditforenings Bestyrelse have mærkelig Ret. Jeg ser ikke, hvorfor disse Panter, vurderede paa den Maade, der dels er foreskrevet dels antydtes i Lovforslaget, ikke skulde afgive samme Sikkerhed som andre Panter; jeg er tværtmod af den Mening, der ogsaa er udtalt her i Thinget, at det er de Eiendomme, der mindst ere ubstatte for, at deres Værdi bliver fluktuerende under forskellige Forhold, under forskellige Konjunkturer. De uheldige, trykkende Konjunkturer, der ere gaaede over Landet i den sidste Snæs Aar, have jo i det Hele ikke virket overordentlig stærkt paa Eiendomspriserne, i det Mindste ikke vedvarende, men jeg tror ikke, at de have mest Betydning for Spørgsmaalet om Prisen paa Eiendomme af den Natur, her er Tale om. Det er en Kjendsgjerning, som Enhver, der har haat med Landforhold at gjøre, der har disponeret over Eiendomme af større eller mindre Omfang, vil kjende, at naar der er ti Liebhaveere til en Eiendom af den her omhandlede Slags, er der kun een eller to Liebhaveere til Eiendomme, der ere en hel Del større, eller med andre Ord: Der er mange flere Liebhaveere til en lille Eiendom end til en større, idet der er flere, der kunne magte den lille Eiendom end den større. Skulde Forholdene udvike sig saa uheldigt, at ugunstige Konjunkturer fik mærkelig Indflydelse paa de større Eiendommers Priser, tror jeg, at det vilde være meget længe, inden de naaede ned til de smaa Eiendomme, der i Grunden betegne det Maal af Bestidelse, som er nødvendig, for at Manden ikke skal komme paa Fattigvæsenet. Af de større Eiendomsbesiddere kunne flere blive drevne ned ogsaa til denne Klasse, men de af denne Klasse, der blive drevne længere ned, komme paa Fattigvæsenet. Som sagt, jeg tror, det er den Slags Eiendomme, der sikkest og lettest ville finde en Liebhaber. Saa sagde det ærede Medlem: Ja, det er en Sag af en ganske overordentlig Nækkedevne, man kan ikke overse, hvor den vil ende, for her er ikke blot Tale om dem, der nu eksistere, men Tale om en stor Mængde Størføremere, der vilde komme med de samme Pretensioner. Ja, det er ganske rigtigt, Folk leve jo ikke til evige Dage, den ene Slægt afløser den anden, men alle de, der komme med disse Pretensioner, ere jo bundne til de samme Eiendomme med den lille Forøgelse, de mulig i Mellemtiden kunne have faaet, saa Tallene forekom mig ikke at være saa vidt strækkende, som det ærede Medlem mente. Det er Eiendommernes Tal, der bestemme, hvormange der kunne komme med; men ikke dette, at den ene Slægt afløser den anden i utallig Mangfoldighed. Der var en anden Frugt, det ærede Medlem havde,